

Η επόμενη ημέρα των μεγάλων έργων στην Ελλάδα. Οι προκλήσεις στη χρηματοδότηση & συντήρηση των νέων υποδομών

2023/09/18 20:31 στην κατηγορία 7ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Οι μεγάλες προκλήσεις του κατασκευαστικού κλάδου υπό το πρίσμα της κλιματικής κρίσης και των πρόσφατων καταστροφών, αλλά και με δεδομένο το ευρύ πρόγραμμα έργων υποδομών που βρίσκεται σε εξέλιξη, συζητήθηκαν στην καθιερωμένη Τράπεζα των Κατασκευών, στο 6ο Συνέδριο Υποδομών και Μεταφορών - ITC 2023.

Η ανάγκη συντήρησης των υφιστάμενων υποδομών, το στοίχημα του τεχνικού προσωπικού και το κόστος των έργων απασχόλησαν τη φετινή συζήτηση για το μέλλον του κλάδου.

Γ. Στασινός: Στοίχημα η εξασφάλιση πόρων για τη συντήρηση υφιστάμενων υποδομών

Την ανάγκη έναρξης μίας συζήτησης γύρω από το κρίσιμο ζήτημα των συμπληρωματικών έργων, ώστε να μην επηρεάζεται η ανθεκτικότητα με την οποία σχεδιάζονται οι κύριες υποδομές της χώρας, υπό το βάρος των πρόσφατων καταστροφών, έβαλε στο τραπέζι ο πρόεδρος του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος (ΤΕΕ), Γιώργος Στασινός.

«Είναι μια πρόκληση να σχεδιάσουμε με γρήγορες διαδικασίες τα απαραίτητα συμπληρωματικά έργα, ώστε να μην έχουμε κάθε τόσο τα ίδια φαινόμενα και το κόστος που συνεπάγονται αυτές οι καταστροφές», υπογράμμισε.

Όσον αφορά στα χρονοδιαγράμματα των έργων, ο κ. Στασινός σημείωσε ότι θα πρέπει να ελέγχεται η τήρησή τους, ενώ πρότεινε όταν μία εταιρεία ολοκληρώνει εγκαίρως ένα έργο να λαμβάνει bonus, όταν όμως το καθυστερεί να πληρώνει κάποιο πρόστιμο.

Ο κ. Στασινός αποκάλυψε ότι στο πλαίσιο του μεγάλου έργου του Ενιαίου Ψηφιακού Χάρτη, ο οποίος θα έχει όλα τα γεωχωρικά δεδομένα που απαιτούνται για μία αδειοδότηση, βρίσκεται προ των πυλών το Εθνικό Μητρώο Υποδομών με πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης. «Αυτό το πληροφοριακό σύστημα θα μας δίνει την ταυτότητα

των υποδομών της χώρας, από τα χαρακτηριστικά της κατασκευής ως το εάν και πότε έχουν συντηρηθεί. Θα μας λύσει τα χέρια και θα ενισχύσει τη λογοδοσία», σημείωσε, εξηγώντας πως το έργο είναι ήδη έτοιμο πριν από το χρονοδιάγραμμά του και θα σταλεί σε περιφερειάρχες και δημάρχους αμέσως μετά τις αυτοδιοικητικές εκλογές.

Προσδιόρισε ως μεγάλο στοίχημα την ανεύρεση των απαραίτητων πόρων για τη συντήρηση των υφιστάμενων υποδομών, δεδομένου ότι τόσο το ΕΣΠΑ όσο και το Ταμείο Ανάκαμψης κατευθύνονται σε νέα έργα. Προκειμένου, δε, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης να εντάξουν τις υποδομές τους στο Εθνικό Μητρώο Υποδομών, αναλαμβάνοντας και τις αναλογούσες ευθύνες, ο κ. Στασινός πρότεινε να συνδεθεί αυτό με τους πόρους που θα λαμβάνουν για τη συντήρηση των εν λόγω έργων.

Τόνισε πως δεν πρέπει να καθυστερήσει άλλο το Παρατηρητήριο Τιμών για το οποίο υπάρχει η σχετική νομοθεσία, ενώ επιβεβαίωσε το μεγάλο κενό που υπάρχει σχετικά με το τεχνικό προσωπικό. Εστίασε στην ανάγκη για την υιοθέτηση γρήγορων ψηφιακών διαδικασιών, ειδικά για τις χώρες με τις οποίες έχουν υπογραφεί διμερείς συμφωνίες.

«Να φτιάξουμε ένα πληροφοριακό σύστημα για το τεχνικό προσωπικό, μέσω του οποίου θα διευκολύνουμε την προεπιλογή, ώστε να έρχονται άμεσα τα αναγκαία χέρια από το εξωτερικό, για να μην αυξάνεται περεταίρω το κόστος και εντείνεται η γκρίνια», επισήμανε.

Χρ. Παναγιωτόπουλος: Ανάγκη για συντονισμένες προσπάθειες δημιουργίας μιας νέας γενιάς τεχνικού προσωπικού

Στη μεγάλη πρόκληση του ελλείμματος εργατικού δυναμικού εστίασε την παρέμβασή του ο Χρήστος Παναγιωτόπουλος, διευθύνων σύμβουλος της ΤΕΡΝΑ ΑΕ, κάνοντας λόγο για ένα σταυροδρόμι στο οποίο βρίσκεται ο κλάδος των κατασκευών τα τελευταία δύο χρόνια.

«Από τη μία πλευρά αυξάνεται το κατασκευαστικό αντικείμενο, με σημαντικό αριθμό δημόσιων και ιδιωτικών έργων, παραχωρήσεις και ΣΔΙΤ. Από την άλλη πλευρά, διαμορφώνεται από εξωγενείς παράγοντες ένα όλο και πιο απαιτητικό περιβάλλον δραστηριοποίησης, με υψηλότερο κόστος χρήματος, πληθωριστικές πιέσεις σε ενέργεια και υλικά κατασκευών κι αυξανόμενο εργατικό κόστος», ανέφερε.

Ο κ. Παναγιωτόπουλος έδωσε ιδιαίτερη έμφαση στο έλλειμα τεχνικού δυναμικού, που

διαρκώς διογκώνεται. «Κανένα έργο δεν θα μπορέσει να προχωρήσει και να ολοκληρωθεί στην ώρα του, αν τα εργοτάξια λειτουργούν υπό συνεχές έλλειμμα ανθρώπινου δυναμικού», είπε χαρακτηριστικά, τονίζοντας την ανάγκη να γίνουν συντονισμένες προσπάθειες δημιουργίας μιας νέα γενιάς τεχνικού προσωπικού.

«Εμείς ήδη λειτουργούμε σε όλα μας τα έργα “φυτώρια” νέων τεχνητών που εκπαιδεύονται στο πεδίο προκειμένου να αποκτήσουν την απαραίτητη εμπειρία σε συγκεκριμένες ειδικότητες που παρουσιάζουν μεγάλη ζήτηση, όπως, για παράδειγμα, οι χειριστές», υπογράμμισε.

Μέσα σε αυτό το περιβάλλον, ο κ. Παναγιωτόπουλος τόνισε πως «επιτυχία για τον καθένα από εμάς στον κλάδο θα είναι να βρει τον τρόπο να διασχίσει αυτό το σταυροδρόμι με ασφάλεια, αξιοποιώντας την αυξημένη κατασκευαστική δραστηριότητα, ενώ ταυτόχρονα διαφυλάσσει την εργασιακή, επιχειρησιακή, οικονομική του υγεία».

Αλ. Εξάρχου: Πρέπει να συζητήσουμε ρεαλιστικά με το υπουργείο για τα μεγάλα έργα

«Πρέπει να γίνει διάλογος με στοιχεία ρεαλισμού μεταξύ του υπουργείου υποδομών και των κατασκευαστών». Με αυτή τη δήλωση ξεκίνησε ο αντιπρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος του ομίλου Intrakat, Αλέξανδρος Εξάρχου την παρέμβασή του.

Τόνισε τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει ο κατασκευαστικός κλάδος, καθώς και τα μέτρα που πρέπει να λάβει η πολιτεία, ώστε να μπορέσουν οι κατασκευαστικές εταιρείες να αντεπεξέλθουν στο ιστορικό ανεκτέλεστο και να μη χαθούν οι πόροι του Ταμείου Ανάκαμψης.

Στη συνέχεια, παρουσίασε τα τρία βασικά προβλήματα που αντιμετωπίζει ο κλάδος των κατασκευών και αφορούν κυρίως τη χρηματοδότηση των έργων. Το πρώτο είναι η αδυναμία εύρεσης μηχανικών, αλλά και γενικότερα εργατικού προσωπικού στις κατασκευές.

Μάλιστα, ο κ. Εξάρχου ανέφερε ότι η λύση δεν είναι να έρθουν μηχανικοί από το εξωτερικό, αλλά να επιστρέψουν στην Ελλάδα οι Έλληνες που είχαν φύγει στο εξωτερικό κατά τη διάρκεια της κρίσης. Για αυτό τον λόγο χρειάζεται να υπάρξει νομοθετική παρέμβαση με στόχο τη μείωση της φορολογίας για τους επαναπατρισθέντες μηχανικούς.

Ως δεύτερη πρόκληση, προσδιόρισε την αδυναμία έκδοσης εγγυητικών επιστολών από τις τέσσερις συστημικές τράπεζες με αποτέλεσμα να παγώνουν οι διαγωνισμοί για τα μεγάλα έργα. Η πρόταση της Intrakat είναι να αλλάξει το καθεστώς έκδοσης

εγγυητικών επιστολών και να δίνεται η δυνατότητα αυτή και σε ασφαλιστικές εταιρείες. Προτάθηκε, επίσης, η απομείωση των εγγυητικών με την προσωρινή παραλαβή των δημόσιων έργων.

Το τρίτο πρόβλημα είναι το υψηλό κόστος υλοποίησης των έργων που προκύπτει από την κατακόρυφη άνοδο του πληθωρισμού. Προς τούτο, ο επικεφαλής της Intrakat σχολίασε ότι τα έργα που υλοποιούνται αυτήν την περίοδο από τις κατασκευαστικές έχουν υπολογιστεί με καθεστώς μηδενικού πληθωρισμού και ότι χρειάζεται κρατική και ευρωπαϊκή παρέμβαση.

Ντ. Μπενρουμπή: ΣΔΙΤ και παραχωρήσεις έχουν αλλάξει τη δομή των δημοσίων έργων

Το κομμάτι των ΣΔΙΤ και των παραχωρήσεων έχει αλλάξει τη δομή των δημοσίων έργων και έχει συμβάλλει πολύ στο να περάσει το χρηματοδοτικό κομμάτι από το Δημόσιο στον ιδιώτη, τόνισε ο Ντίνος Μπενρουμπή, αντιπρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος της ΜΕΤΚΑ ΑΤΕ.

Σύμφωνα με τον ίδιο, η ύπαρξη των ΣΔΙΤ και των παραχωρήσεων βοηθά στο να γίνουν έργα με έναν τρόπο θετικό για το Δημόσιο, όπως και οι πόροι του Ταμείου Ανάκαμψης παρά τα «μη ρεαλιστικά», όπως τα χαρακτήρισε, χρονιά περιθώρια.

Ωστόσο, στα αρνητικά συγκαταλέγονται οι περιορισμένοι πόροι σε επίπεδο εργατοτεχνικού κόσμου, οι ανατιμήσεις του κόστους και οι συνήθεις παθογένειες του Δημοσίου που εκτροχιάζουν το χρονοδιάγραμμα των έργων. Επί τούτου, έθεσε ως προϋπόθεση να ορισθεί από το υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών ένα σημείο επαφής με τις επιμέρους υπηρεσίες π.χ. για τα αρχαιολογικά, τα δασικά, την αδειοδότηση, ώστε να ξεπεραστούν τα προβλήματα.

Αναφερόμενος στη ΜΕΤΚΑ, η οποία ιδρύθηκε ως ξεχωριστή εταιρεία το 2023 με αντικείμενο τις κατασκευές υποδομών, τόνισε πως αυτή διαθέτει τη γνώση και την εμπειρία που έχει διαχρονικά αποκτήσει ο Όμιλος Μυτιληναίος. Σήμερα, η ΜΕΤΚΑ εστιάζει στις επενδύσεις σε έργα ΣΔΙΤ και Παραχωρήσεων, ώστε να είναι ο αξιόπιστος και έγκαιρος κατασκευαστής, αξιοποιώντας την ισχυρή θέση της Μυτιληναίος, με “πρόικα” 1 δισ. ευρώ.

Κ. Μιτζάλης: Να επιλυθούν οι παθογένειες ώστε τα έργα να αποδοθούν έγκαιρα στην κοινωνία

Στις παθογένειες του κλάδου των κατασκευών αναφέρθηκε ο Κωνσταντίνος Μιτζάλης, διευθύνων σύμβουλος της ΑΒΑΞ, που προκαλούν παρενέργειες και

καθυστερήσεις στην εκτέλεση των έργων. Μίλησε για την υποστελέχωση των υπηρεσιών, την ανάγκη καλύτερης μελετητικής ωρίμανσης των έργων, καθώς και αναθεώρησης των τιμολογίων βάσει των νέων δεδομένων της αγοράς εξαιτίας των ανατιμήσεων.

Ο κ. Μιτζάλης τόνισε ότι υπάρχει αρκετός δρόμος για να διανυθεί. «Πριν 5 χρόνια, την εποχή της κρίσης, ζητούσαμε έργα, τώρα πλέον αιτούμαστε να επιταχυνθούν οι διαδικασίες υλοποίησής τους. Η προετοιμασία ενός έργου πριν τη δημοπράτηση πρέπει να είναι μελετημένη, για να μπορούμε να το ολοκληρώνουμε σωστά και στο συμβατικό τίμημα».

Σημείωσε ότι το ζήτημα της υποστελέχωσης του υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών επιλύθηκε τα τελευταία χρόνια, με την εμπλοκή εξωτερικών τεχνικών συμβούλων ώστε να συνδράμουν το έργο του. «Παράλληλα, άλλαξε ο τρόπος δημοπράτησής τους περιορίζοντας τις μεγάλες εκπτώσεις», σημείωσε.

Παρατήρησε ότι «δεν υπάρχει κανένα έργο παγκοσμίως, που να μην προέκυψαν προβλήματα τα οποία δεν είχαν προβλεφθεί κατά την μελέτη του. Ωστόσο, κάτι τέτοιο περιορίζεται με καλύτερη προετοιμασία πριν τη δημοπράτηση», ανέφερε, εστιάζοντας στην ανάγκη σωστού προγραμματισμού, καθώς και συντονισμού όλων των εμπλεκόμενων υπουργείων και φορέων.

Παράλληλα, σχολίασε ότι ο κατασκευαστικός κλάδος έχει να φέρει εις πέρας ένα τεράστιο έργο, οπότε είναι κρίσιμο «να επικεντρωθούμε στην επίλυση των παθογενειών, ώστε έγκαιρα τα έργα που θα ξεκινήσουν να αποδοθούν στην κοινωνία».

Καταλήγοντας, σημείωσε ότι στον κλάδο έχουν εισέλθει «νέα άτομα με προσόντα και όρεξη για εργασία στους οποίους θα στηριχθούμε για να υλοποιήσουμε έργα σε εσωτερικό και εξωτερικό. «Τα τελευταία χρόνια, η ΑΒΑΞ απομείωσε τον δανεισμό της, ενώ επικεντρώθηκε και στο core business της. Πιστεύουμε ότι οι άνθρωποί μας έχουν όλα τα εχέγγυα για να φέρουν όλα τα έργα εις πέρας», επισήμανε.

Γ. Συριανός: Στο κατώφλι μιας νέας προσέγγισης για την τιμολόγηση των έργων

Στα μέτρα του υπουργείου για την αντιμετώπιση της αύξησης του κόστους των έργων, τις αναλύσεις τιμών και τη χρηματοδότηση αναφέρθηκε ο διευθύνων σύμβουλος της ΑΚΤΩΡ Παραχωρήσεις, Γιώργος Συριανός.

Όπως ανέφερε στην εισαγωγική του τοποθέτηση, «δεν είναι δυνατόν σήμερα οι αναλύσεις τιμών να παραπέμπουν 30 ή 40 χρόνια πίσω, με τελείως διαφορετικές συνθήκες», σχολίασε, κάνοντας λόγο για την ανάγκη μίας υπέρβασης από όλες τις

πλευρές, ώστε να ξεφύγουμε από την υφιστάμενη διαδικασία, την οποία χαρακτήρισε ως τελείως προβληματική.

Σημείωσε πως πλέον τόσο ο ιδιωτικός τομέας όσο και το Δημόσιο βρίσκονται στο κατώφλι μιας νέας προσέγγισης που θα φέρει την τιμολόγηση των έργων σε μία σύγχρονη εποχή. Όσον αφορά στο ζήτημα της χρηματοδότησης, πρόσθεσε ότι η πολιτεία πρέπει να λάβει μέτρα προκειμένου να ξεπεραστεί η γραφειοκρατία και να μη γίνονται περιστασιακές κινήσεις, ώστε να επιτευχθεί και περιφερειακή σύγκλιση στον κλάδο.

Όσον αφορά στα έργα του Ταμείου Ανάκαμψης, ο κ. Συριανός υπογράμμισε ότι άλλες χώρες, όπως η Ιταλία και η Ισπανία, έχουν ζητήσει επέκταση του χρόνου των σφικτών χρονοδιαγραμμάτων, και ότι η χώρα μας θα πρέπει να σταθεί στο πλευρό τους και να ζητήσει αναμόρφωση ώστε να υπάρξουν περαιτέρω δράσεις στα έργα αναπτυξιακού και περιβαλλοντικού χαρακτήρα.

Σύμφωνα με το διευθύνοντα σύμβουλο της ΑΚΤΩΡ Παραχωρήσεις, έχει έρθει πλέον η ώρα τα χρήματα από τα έσοδα των παραχωρήσεων, αντί να διατίθενται πια «τυφλά» για την κάλυψη του δημοσίου χρέους, να διατίθενται για αναπτυξιακά έργα. «Πρέπει η πολιτεία να το δει αυτό σε διαπραγμάτευση με την Ε.Ε., ειδικά με το δεδομένο των αλληπάλληλων κρίσεων που συναρτώνται με την κλιματική αλλαγή», σημείωσε.

Κλείνοντας επισήμανε ότι στην Αττική είναι απαραίτητο να υπάρξει ένας νέος στρατηγικός σχεδιασμός και σε αυτόν πρωταγωνιστικό ρόλο θα διαδραματίσει ο νόμος για τις Πρότυπες Προτάσεις που ψηφίστηκε τον Φεβρουάριο του 2022.

Το 6ο Συνέδριο Υποδομών & Μεταφορών ITC 2023 διεξάγεται την 18η και 19η Σεπτεμβρίου 2023 με φυσική παρουσία στο ΩΔΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ. Μπορείτε να παρακολουθήσετε το Συνέδριο και live στο [YouTube](#).